

آموزش وپرورش را دریابد

ابراهیم سحرخیز

به موجب عالی‌ترین سند حقوقی کشور، دولت مکلف است تمامی دانش‌آموزان را تا پایان دوره متوسطه از آموزش وپرورش رایگان بهره‌مند سازد.

تکلیفی محض و غیرقابل تفسیر و تفسیق با عنوان «حق برآموزش وپرورش» که در

تمامی اسناد شناخته‌شده جهانی و بین‌المللی، حق مسلم واجتناب‌ناپذیر تراتقی

شده است که دولت با حاکمیت به هیچ وجه نمی‌تواند آن را زاده‌ایه تکالیف خود

خارج کند. اما شورخانه، سال هاست که با اجباری شدن دریافت کمک‌های

مردمی در مدارس عادی دولتی حتی در مناطق نابرخودار شهری وروستایی،

آموزش وپرورش رایگان، به یک آرزو یا رؤیای تبدیل شده و کار به جایی رسیده که

در کلاسشهری نظیر تهران، هزینه ثبت نام در دوره پیش دبستانی حتی از هزینه

تحصیل در مقطع دکتری بیشتر است!

اگرچه مدیران آموزش وپرورش ادعای ممنوعیت دریافت شهریه از والدین

در مدارس دولتی را مکرر مطرح می‌کنند اما آنچه در عمل اتفاق می‌افتد، این

ست که مدارس تحت عنوان کمک به مدرسه، از والدین هنگام ثبت نام پول

طلب می‌کنند و برای تأمین هزینه‌های خود کسری بودجه دارند. مبالغی که

مدارس از خانواده‌ها دریافت می‌کنند، از شهریه به شهری دیگر و از منطقه‌ای

به منطقه‌ای دیگر متفاوت است.

آموزش وپرورش از فرط بی‌پولی و نبود نظارت‌های مستمر مالیاتی به هنگام و مؤثر؛

مدیران مدارس دولتی را چنان آتش به اختیار به امان خودها کرده است که این

مدیران برای دریافت وجوه بیشتر از والدین بهانه کم ندارند؛ از تکمیل زودهنگام

ظرفیت مدارس و هزینه قبوض آب و برق گرفته تا تعمیرات جزئی و اساسی و

تحصیل دیگر شروط خودساخته و من درآوردی که ثبت نام در مدارس شلوغ و

بی کیفیت عادی دولتی را به کابوسی برای خانواده‌ها بدل کرده است.

طی روزهای گذشته در شبکه‌های اجتماعی به نقل از خبرنگار صداوسیما آمده

بود«مادری در یکی از شهرستان های تهران مجبور شده است برای ثبت نام فرزند

خویش نه نطفات کلاس های آن مدرسه بدهد.» یا درست چند سال قبل،

در دولت دوازدهم، مطابق گزارش های صداوسیما، بازم در شهرستان های

تهران، «مدیر مدرسه‌ای برای بر پر کردن کلاس های بدون معلم، از والدین

خواسته بود به نوبت مبصر کلاس فرزندان خود باشند.»

در نهایت دولت ها وقتی به ظاهر، صرفه جویی با انضباط مالی به خود

می گیرند ایندابه ساکن این صرفه جویی را، از آموزش وپرورش رایگان یابردن از

قوت لایموت معلمان آغاز کنند و یا قید کیفیت و عدالت آموزشی را بزنند. وقتی

دولت ها به بزرگ ترین بنیان و مسببان اصلی ناترازی مالی در کشور حقوق و

مزایای بالایی پرداخت می کنند، چرا وقتی نوبت به آموزش وپرورش همگانی

می رسد، کف گیر سازمان برنامه و بودجه یا خزانه به ته دیگی می خورد، و از

معلمان و فرهنگیان می خواهند خود را برای روزهای سخت یا بودجه ریاضتی

۹/۸آمده کنند و چرا یاداش پایان خدمت ۷۰ هزار معلم بازنشسته پس از یک

سال وقفه چنان قطره چکانی پرداخت می شود که در تندباد گرانی و تورم از حقیر

ارزش و بهره‌وری ساقط می شود؟

به هر روی رئیس دولت چهاردهم با علم و آگاهی از تمامی محدودیت ها و

ناترازی های پای به این میدان بزرگ و خطرین نهاد و بارها وعده داده است که عدالت

آموزشی را برقرار خواهد کرد، بنابراین باید مقدمات لازم را به منظور برپا کردن

بسط آموزش وپرورش طبقاتی فراهم نمود. برخی افراد با بیش از سه دهه

سکنداری یا بهریری در آموزش وپرورش، همچنان حربه توسعه بی حد و حصر

مدارس غیردولتی، بازرگن پای معلمان خرید خدماتی یا یارون سپاری مدارس

دولتی به چیز دیگری تکر نمی کنند و گروهی که هنوز در ملک عدالت با نبود

کیفیت در آموزش وپرورش، فریاد و امصیتا سر داده و به دنبال گمشده‌ای به

نام عدالت آموزشی می گردند، اما تحقق این موضوع مستلزم تأمین اعتبار و

بودجه است.

اگر خواستار آموزشی با کیفیت هستیم باید ۲۰ درصد از بودجه عمومی را صرف

امر آموزش کنیم این در حالست که این رقم هم اکنون زیر ۱۰ درصد است. به

گفته نایب رئیس کمیسیون آموزش مجلس، بودجه آموزش وپرورش در مقایسه

با سال گذشته کاهش یافته و به کمترین ۱۰ درصد از بودجه عمومی کشور رسیده

است. در صورتی که طی سال های گذشته سهم آموزش وپرورش از بودجه کشور

۱۲ درصد بود و دولت وظیفه داشت که آن را به ۲۰ درصد برساند!

پاسخ آموزش وپرورش به گزارش «رسالت»

تنها با افزایش منابع مالی کیفیت مدارس ارتقاء نمی‌یابد

رشد نظریات فلسفی و آموزشی جدید نیز به

امکان تحقیق بیشتر کمک کرده است.

رهایی از کاستی‌ها و رسیدن به عدالت در

آموزش نیازمند توجه به دو موضوع مهم

است نخست آنکه باید به تحولات بی‌سابقه

فکری، اجتماعی و سیاسی که در برتو

دولت‌هاست و از این رو دولت‌ها نسبت به

تأمین مالی آموزش عمومی مکلف‌اند.

اما همواره کمبود منابع بهانه‌ای بوده تا

مدارس زنده‌ادهای اجتماعی به بنگاه‌های

اقتصادی و تجاری تبدیل شوند. بودجه‌های

سالانه وزارتخانه آموزش وپرورش به نحوی

پیشنهاد و تصویب می‌شوند که کسری

شدید آن‌ها حتی پیش از اجرایی شدن بر

همگان آشکار است. در نتیجه این روند،

کیفیت آموزشی کاهش یافته و در شرایط

بدمعشتی، مدارس به بی‌بهای فشار افزیده

برگرده اقتصاد خانواده‌ها رونق می‌گیرند.

این در حالی است که در قانون اساسی بر

تأمین آموزش رایگان عمومی تأکید شده

است. با این وجود می‌سایه بی‌توجهی به

قانون، هزینه‌های نهادهای مدرسه هرچه بیشتر

از تأمین دولتی و عمومی خارج و اداره آن به

خانواده‌ها سپرده می‌شود. به این ترتیب

افزایش سهم هزینه‌های آموزشی در سبد

هزینه‌های خانوار در عمل به کالایی شدن

آموزش دامن می‌زند، زیرانه‌گانی که آموزش

کالا می‌شود، پول بیشتر به معنای امکان

خرید بیشتر است.

این مختصری از گزارش مبسوط «رسالت»

است که واکنش وزارت آموزش وپرورش

را به دنبال داشته و معاونت توسعه و

برنامه‌ریزی این وزارتخانه در پاسخ به این

مطلب نکاتی را مطرح کرده است که در

ادامه آنظر می‌گذرانید.

عدالت آموزشی همواره کانون توجه

متخصصان تعلیم و تربیت بوده است.

آموزش وپرورش رایگان را برای همه ملت‌ها تا

پایان دوره متوسطه فراهم سازد و وسایل

تحصیلات عالی را راسخ خودکفایی کشور

به صورت رایگان گسترش دهد.»

«عمولاً روزهای آغازین سال تحصیلی فرصتی

است برای پرداختن به رخ‌پوشش تحصیلی،

میزان دسترسی به معلم در مناطق شهری

و روستایی، دسترسی به فضای آموزشی و

مهم‌تر از همه، بهبود نشانگرهای کیفیت

آموزشی و ارتقای عدالت که همواره کانون

توجه متخصصان تعلیم و تربیت بوده‌است،

هرچند رشد شاخص‌های علمی در عرصه

دانش آموزی طی این سال‌ها چشمگیر بوده

و پرورش افراد توانمند و مستعد حاکی از

ظرفیت و توان علمی بالای دانش‌آموزان

در نظام تعلیم و تربیت است؛ اما کیفیت

آموزش در مدارس دولتی همواره محل

بحث و تأمل بوده است.» (منبع: روزنامه

رسالت، یک شنبه دوم مهر ۱۴۰۲)، البته

این نکته در خورتوجه است که در سال‌های

آخر کیفیت مدارس دولتی تا حدودی

بدجلوه داده شده و در چنین شرایطی

«بر تیرودن کیفیت مدارس غیردولتی»،

الحاق به میناق مذکور ر یافته‌است، حق

آموزش رایگان و همگانی برای شهروندان

را به رسمیت می‌شناسد.

آموزش و پرورش به عنوان عنصر مهم

انسان ساز که شرایط ایجاد جامعه متعالی را

ایجاد می‌نماید، در قانون اساسی جمهوری

اسلامی ایران مورد تأکید قرار گرفته است.

بند دوم اصل سوم مقرر می‌دارد: «دولت

برنامه‌ریزی این وزارتخانه در پاسخ به این

آموزش وپرورش رایگان برای همه افراد در

تمام سطوح و تسهیل و تعلیم آموزش عالی

به کار برد.» همچنین اصل سی‌ام قانون

اساسی می‌گوید: «دولت موظف‌است وسایل

دولتی و تعامل از تریخش وسازنده با سازمان

برنامه و بودجه کشور اقدام به پیشنهاد

تفکیک ردیف کمک‌سرا نه آموزشی در لایحه

بودجه ۱۴۰۴ به سه ردیف مجزای «کمک به

تأمین سرانه دانش‌آموزی»، «تغذیه رایگان

دانش‌آموزان مدارس شبانه‌روزی» و «کمک

به هزینه ایاب و دهاب دانش‌آموزان مدارس

مناطق محروم و کم‌برخوردار» نموده که

مورد موافقت سازمان برنامه و بودجه کشور

قرار گرفته که این مهم می‌تواند تأثیری بس

شگرف در تقویت مدارس دولتی و ارتقای

کیفیت آنان داشته باشد.

۴- توسعه و نهادینه کردن عدالت آموزشی

به منظور اجرای تکالیف مقرر در قانون برنامه

پنج‌ساله هفتم، پیشرفت سبند تحول بنیادین

و نقشه‌آمان؛ برای اولین بار روند پژوهی بودجه

این وزارتخانه را طی سه دهه مورد بررسی

قرار داده و بر اساس یافته‌های این پژوهش،

پیشنهادهای کاربردی ارائه شده است

که عمده‌ترین آن؛ پیشنهاد بودجه سال

۱۴۰۴ وزارت آموزش وپرورش «طبق بودجه

عملکردی نه بر اساس بودجه مصوب محاسبه

و منظور گردد» و «تایزهای واقعی برای تأمین

هزینه‌های پرسنلی و غیر پرسنلی در بودجه

سال آتی دیده شود».

عوامل می‌توانند اثر بیشتری داشته باشند

و یا فقدان چه زمینه‌هایی باعث شده که

مدارس دولتی ما آن طور که باید و شاید

کیفیت لازم را نداشته باشند، موضوعی

مجزا است. با این حال، طی دو سال اخیر

مدیران وزارت آموزش وپرورش تقویت مدارس

دولتی و ارتقای کیفیت را سیاست راهبردی

خود اعلام نموده‌اند و در این راه اقداماتی

انجام شده است که به عبارت اتر:

۱- بدون شک یکی از مسائل مهم و حیاتی

نظام آموزش وپرورش کشور مادر سال‌های

آخر، طرح رتبه بندی معلمان بوده است

که با هدف ارتقای انگیزه و توانمندی

معلمان و بهبود کیفیت نهاد تعلیم و

تربیت به عنوان تمدن سازترین نهاد کشور،

شکل گرفته است.

۲- توسعه و نهادینه کردن عدالت آموزشی

و تربیتی در مناطق مختلف کشور و تقویت

آموزش وپرورش مناطق مرزی با تأکید

بر توانمندسازی معلمان و دانش‌آموزان

این مناطق با تمرکز بر کیفیت فرصت‌های

تربیتی هماهنگ با نظام معیار اسلامی

مورد توجه بوده است.

۳- وزارت آموزش وپرورش به منظور اجرای

عدالت آموزشی و در راستای تقویت مدارس

ارتکاب جنایت جنگی گفتمان اصلی ناتو ارتش تورپستی

صهیونیست‌ها است.

نترسید و نترسانید!! شما یان اگر حال مبارزه و ستیز با جلادان

معاصر تاریخ را ندانید بگذاردید، ملت فلسطین، ملت های غرب

آسیا و ملت ایران به وظیفه اسلامی، انسانی، قرآنی و تاریخی

خود عمل کنند.

شما در کدام سمت تاریخ ایستاده‌اید؟!

حضرات مجمع اشمایان در حالی از دودولتی در فلسطین حرف

می‌زنید که در رهبران رژیم صهیونیستی با بمب‌های سنگر شکن

غزه و لبنان را ششم می‌زند!

حضرات مجمع اشمایان در حالی از دودولتی در فلسطین

حرف می‌زنید که قتل عام زنان، کودکان، نسل کشی و

توهم دو دولت در فلسطین!

ادامه از صفحه اول

شهید حاج قاسم سلیمانی و شهدای سپاه قدس، شهید

سید نصرالله و شهید هنیه و شهید ستوار چنین موضعی نداشتند

پلاک ۱۴۲۷ - بهروز جوهری فرزند سلطانهسین نسبت به شش‌دانگ یکپاک ساختمان

به مساحت ۵۱/۲۳ متر مربع واقع در دزفول خیابان شریعتی بین بوعلی و فردوسی

مع الواسطه از مالک رسمی جمال الدین عرفان

پلاک ۱۴۲۸ - شاپور علیزاده حداد فرزند عبدالجسین نسبت به شش‌دانگ یکپاک

ساختمان به مساحت ۱۵۷/۸۵ متر مربع واقع در دزفول خیابان حافظ بین خیابان حر

شهید و صابغی سبانی مع الواسطه از مالک رسمی محمدعلی نیاز کن

پلاک ۱۴۲۹ - بابک جنتی فرزند عبدالرحمن نسبت به شش‌دانگ یکپاک ساختمان به مساحت

۸۸/۲۰ متر مربع واقع در دزفول خیابان سعیدی نشی خیابان هجرت مع الواسطه از

مالک رسمی سید محمدعلی مدرسی

پلاک ۱۴۳۰ - علی محمد علی خرمانی فرزند عبدالرضا نسبت به شش‌دانگ یکپاک

ساختمان به مساحت ۳۹/۷۰ متر مربع واقع در دزفول خیابان حافظ بین خیابان های

سجاد و کشاورز مع الواسطه از مالک رسمی غلام زر افشان

پلاک ۱۴۳۱ - مریم یددلی فرزند محمدنسبت به شش‌دانگ یکپاک ساختمان به مساحت

۴۲۹/۷۰ متر مربع واقع در دزفول خیابان توحید بین حافظ و فردوسی انتهای کوچه

بن بست مع الواسطه از مالک رسمی نعمت ملکی و ندان دزفولی

پلاک ۱۴۳۲ - عبدالمجید مبارک فرزند اله یار نسبت به شش‌دانگ یکپاک ساختمان با

کاربری فضای سبز به مساحت ۲۰ متر مربع واقع در دزفول انتهای شریعتی کوی

نگارستان یکپاک نگار گامع الواسطه از مالک رسمی یوسف بیراز

پلاک ۱۵۰۸ - محمد صادق ابراهیمی نسب فرزند محمد حسن نسبت به شش‌دانگ یکپاک

ساختمان به مساحت ۱۱۲/۹ متر مربع واقع در دزفول قادیان اسلام بین نبوت

و الدار المومنین مع الواسطه از مالک رسمی شهزاده گل سلطانی

پلاک ۱۵۱۱ - شهرداری دزفول به شناسه ملی ۱۴۰۰۱۶۸۵۴۹۱ نسبت به شش‌دانگ یک قطعه

زمین مقابل پارک عمومی به مساحت ۱۵۹۹ متر مربع واقع در دزفول خیابان نواب صفوی

بین مقاومت ۱۰ و مقاومت ۲۰ مع الواسطه از مالک رسمی مرتضی احمد حاجی نظر

پلاک ۱۵۱۲ - محمد عزیز فرزند نورمحمد نسبت به شش‌دانگ یکپاک ساختمان با

کاربری پارکینگ به مساحت ۲۸۷ متر مربع واقع در دزفول خیابان مقاومت ۲۰ بین

خیابان های نواب صفوی و حضرت ابوالفضل (ع) مع الواسطه از مالک رسمی مرتضی

اکبر حاجی نظر

پلاک ۱۵۲۸/۲ - احمد رضا مطهریان فرزند نورعلی نسبت به شش‌دانگ یکپاک ساختمان

به مساحت ۳۰۲/۳ متر مربع واقع در دزفول خیابان ابو ریحان بین خیابانهای حمزه و

کشاورز مع الواسطه از مالک رسمی سید مرتضی صدر الاسادات

پلاک ۱۵۲۸/۲